

Nr 135*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående vissa avsättningar till budgetutjämningsfonden.*

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 1) har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1957, föreslagit riksdagen, såvitt nu är i fråga, medgiva dels att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1957/58 för att där särredovisas, dels att i enlighet med de grunder som i nämnda statsrådsprotokoll förordats ett belopp av 100 milj. kronor må avsättas till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1957/58 för att där särredovisas samt att motsvarande belopp må av statskontoret överföras till ett särskilt konto i riksbanken.

Vid sin behandling av budgetförslaget för 1957/58 framhåller departementschefen (s. 20) i fråga om statsinkomsterna, att inkomstskattetiteln visar en uppgång med ca 450 miljoner kronor jämfört med de nya beräkningarna för 1956/57.

I de beräknade inkomsterna ingår investeringsavgiften med ca 100 miljoner kronor. Den förhöjda bolagsskatten beräknas, liksom under innevarande budgetår, lämna en extra inkomst av omkring 275 miljoner. Departementschefen anför härefter bl. a. följande (s. 21).

Vad gäller utgifterna på inkomstskattetiteln förutses en ytterligare uppgång under 1957/58 av kommunalskatteutbetalningarna, som redan under innevarande budgetår ligger på en hög nivå till följd av »dubbel» utbetalning av fastighetsskatt till kommunerna under kalenderåret 1957.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att de nu beräknade preliminärskatteinkomsterna på ifrågavarande skattetitel inrymmer kommunalskattemedel, som inte motsvaras av samtidiga förskottsutbetalningar till kommunerna. Dessa eftersläpningar i utbetalningarna uppskattas till 300 miljoner kronor för 1956/57 och 400 miljoner kronor för 1957/58. Motsvarande belopp bör enligt numera tillämpade grunder reserveras på budgetutjämningsfonden för kommande utbetalning. Å andra sidan beräknas återföring av avsatta medel ske med 100 respektive 275 miljoner kronor. Nettoavsättningen till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel kan alltså nu uppskattas till 200 miljoner kronor under innevarande budgetår och 125 miljoner kronor under nästkommande budgetår.

Slutligen framhålles ytterligare beträffande det framlagda budgetförslaget bl. a. följande (s. 23).

Då inkomsterna angivits till 11 891 miljoner kronor och utgifterna till 10 890 miljoner kronor, skulle enligt vad som framgår av efterföljande tablå för budgetåret 1957/58 uppkomma ett överskott på 1 001 miljoner kronor.

Såsom jag i det föregående påpekat ingår emellertid, liksom under innevarande budgetår, bland inkomsterna vissa belopp som ej bör disponeras för löpande statsutgifter. Först och främst gäller detta de 125 miljoner kronor kommunalskattemedel, som bör reserveras på budgetutjämningsfonden i avvaktan på utbetalning till kommunerna. Vidare beräknas, såsom redan angivits, under budgetåret inflyta omkring 100 miljoner kronor investeringsavgifter. Liksom är fallet under innevarande budgetår bör dessa tillfälliga, av stabiliseringspolitiska skäl betingade extrainkomster avsättas till budgetutjämningsfonden för att där särredovisas samt ett motsvarande belopp överförs till särskilt konto i riksbanken. Medlen torde böra disponeras på sätt förutsatts skola gälla de under budgetåren 1955/56 och 1956/57 verkställda avsättningarna av motsvarande slag.

Jag torde i detta sammanhang få erinra om att för innevarande budgetår sker en fondavsättning med 275 miljoner kronor från anslag under femte huvudtiteln för framtida pensionsändamål, motsvarande det belopp som beräknats inflyta extra till statskassan i form av förhöjd bolagsskatt. Chefen för socialdepartementet förordar senare denna dag, att en motsvarande fondering med enahanda belopp göres under nästkommande budgetår. Det fonderade beloppet föreslås, liksom gäller för den under innevarande budgetår verkställda fonderingen, skola tills vidare placeras på särskilt konto i riksbanken.

I detta sammanhang må vidare nämnas att departementschefen i propositionen nr 175 — angående komplettering av riksstatförslaget för budgetåret 1957/58 m. m. — återkommit till frågorna om kommunalskattemedlen och de inflytande investeringsavgifterna och därvid bl. a. anfört följande.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att riksräkenskapsverket icke funnit anledning till justering av tidigare gjorda uppskattningar rörande dels eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, dels också under budgetåret inflytande investeringsavgifter. Den förra bör således allttjämt föranleda en avsättning till budgetutjämningsfonden med netto 125 miljoner kronor. Investeringsavgiften beräknades i statsverkspropositionen till 100 miljoner kronor. Ehuru avgiften för år 1957 kan komma att påföras med mindre belopp än vad tidigare ansetts sannolikt — en följd av att den nu förutsättes icke skola utgå efter år 1957 — torde anledning dock saknas att räkna med en mera väsentlig avvikelse från nämnda belopp. På sätt som föreslagits i statsverkspropositionen bör därför ett belopp av 100 miljoner kronor upptagas i riksstaten för avsättning till budgetutjämningsfonden.

Utskottet. I enlighet med de vid 1955 års riksdag fastställda redovisningsgrunderna för fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel har Kungl. Maj:t föreslagit, att avsättning till budgetutjämningsfonden av sådana medel må ske jämväl för nästa budgetår. Förslaget tillstyrkes av utskottet. Av i statsverkspropositionen anförda skäl torde avsättningen i fråga böra beräknas till ett nettobelopp av 125 milj. kronor.

Utskottet har ej heller funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, att de under nästa budgetår inflytande investeringsavgifterna lika-

ledes skola avsättas till budgetutjämningsfonden för att där särredovisas. Avgifterna, vilka äro tillfälliga och betingade av stabiliseringspolitiska skäl, beräknas uppgå till omkring 100 milj. kronor.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och under hänvisning jämväl till sitt utlåtande nr 129 hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1957/58 för att där särredovisas;

b) medgiva, att i enlighet med de grunder som i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1957 förordats ett belopp av 100 miljoner kronor må avsättas till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1957/58 för att där särredovisas samt att motsvarande belopp må av statskontoret överföras till ett särskilt konto i riksbanken.

Stockholm den 24 maj 1957

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF KARLSSON

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Gillström, Näsström, Boman, Hesselbom, Einar Persson, Sundelin, Pålsson, Holmqvist, Rikard Svensson, Söderberg, Mårtensson, Anders Johansson, Svärd och Bengtson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Åkerström, Malmborg, Petterson i Degefors, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Widén, Nilsson i Göingegården, Andreasson, fröken Karlsson, fru Wallin och herr Heckscher.

Reservationer

- 1) av herr *Svärd*
- 2) av herr *Malmborg*.